



Република Србија

**КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ**

Број: 110-00-00023/2023-01/5

Датум: 18. јануар 2024. године
Сремска 3-5, Београд

Министарство информисања и телекомуникација
Немањина 22-26, Београд

На основу члана 11. став 2. и члана 31. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19), у претходној контроли прописа, чији је предлагач Министарство информисања и телекомуникација, Савет Комисије за контролу државне помоћи, на 209. седници, одржаној 18. јануара 2024. године, доноси следеће

М И Ш Л Ћ Е Њ Е

Поступајући у складу са чл. 30. и 31. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19 - у даљем тексту: Закон) и Уредбом о садржини и облику пријаве државне помоћи („Службени гласник РС“, број 15/23), Министарство информисања и телекомуникација (у даљем тексту: Подносилац пријаве) је доставило, Комисији за контролу државне помоћи, пријаву државне помоћи дописом број: 000489899 2023 13460 003 001 012 001 од 25. децембра 2023. године, са Општим обрасцем пријаве државне помоћи, Предлогом правилника о суфинансирању пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања (у даљем тексту: Предлог правилника) и припадајућим прилозима. Пријава је допуњена дана 12. и 16. јануара 2024. године. Комисија је предметну пријаву државне помоћи завела под бројем: 110-00-00023/2023-01 од 27. децембра 2023. године.

Предлогом правилника ближе се уређује суфинансирање пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања, садржина обрасца за подношење пројеката и за подношење наративног и финансијског извештаја, критеријуми за оцењивање пројеката, изглед и садржина обрасца за подношење пријаве за члана комисије, критеријуми за бодовање пријава за члана комисије, начин рада и одлучивања комисије, израда извештаја о спроведеним конкурсима и извештаја о реализацији пројеката подржаних на конкурсима, критеријуми за евалуацију подржаних пројеката и заштита пословне тајне и ауторског права корисника средстава. Пројекат подразумева заокружену програмску целину или део целине (жанровска и временска) којом се доприноси остваривању јавног интереса предвиђеног чланом 15. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, број 92/23)

док се под пројектом не подразумева праћење друштвених, економских, политичких, културних, спортских и других дешавања на дневном нивоу (вести, централна информативна емисија, јутарњи програм, преглед дана и сл.).

Давалац државне помоћи је Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе који из свог буџета обезбеђују средства за суфинансирање пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања, а корисници средстава су издавачи чији је медиј уписан у Регистар медија у складу са законом, и који има одговарајуће овлашћење за пружање медијске услуге у складу са законом који уређује електронске медије односно који је уписан у Регистар медијских услуга који води Регулаторно тело за електронске медије, када се ради о електронским медијима. Корисник средстава може бити и лице које се бави производњом медијских садржаја и које је уписано у Евиденцију произвођача медијских садржаја и које приложи доказ, не старији од 30 дана, да ће суфинансиран медијски садржај бити реализован путем медија који је уписан у Регистар медија. Право учешћа на конкурсима немају лица која се налазе у поступку повраћаја државне или *de minimis* помоћи, као ни лица која су била у тешкоћама у смислу прописа о контроли државне помоћи, о чему учесници конкурса достављају изјаву. Предвиђено је и да учесници на конкурсима за производњу медијских садржаја у штампаном и дигиталном формату могу бити само микро, мала и средња правна лица и предузетници. Учесници на конкурсима су, између осталог, дужни да доставе изјаву о томе да пројекат не би могао бити реализован без доделе државне помоћи, односно да пројекат не би могао бити реализован другим инструментом државне помоћи осим субвенцијом (бесповратна средства).

Предлогом правилника предвиђено је да се на конкурс може конкурисати само с једним пројектом, а издавач више медија може конкурисати с једним пројектом за сваки медиј. Учесник конкурса може поднети захтев за суфинансирање пројекта у износу који не прелази 80% оправданих трошкова предложеног пројекта, а највише до износа утврђеног конкурсом. Такође, учесник конкурса за производњу медијских садржаја за телевизије може поднети захтев за суфинансирање пројекта у износу који не прелази 50% оправданих трошкова производње медијских садржаја, а највише до износа утврђеног конкурсом. Истовремено, предвиђено је да учесник конкурса за производњу медијских садржаја за телевизије може поднети захтев за суфинансирање пројекта у износу који не прелази 80% оправданих трошкова, уколико се конкурс расписује за пројекте производње медијских садржаја чија комерцијална експлоатација није предвиђена, и то за производњу медијских садржаја намењених друштвено осетљивим групама, као што су деца и млади, жене, старе особе, социјално и здравствено угрожена лица, особе са инвалидитетом, припадници ЛГБТ заједнице, припадници етничких мањина и др. производњу медијских садржаја који су намењени очувању, изражавању културног идентитета како српског народа тако и националних мањина, водећи рачуна да националне мањине прате одређене програмске целине на свом матерњем језику и писму. Такође, учесник конкурса за производњу медијских садржаја за телевизије може поднети захтев за суфинансирање пројекта у износу који не прелази 80% оправданих трошкова, уколико се конкурс расписује за пројекте производње медијских садржаја који промовишу и афирмишу теме из области науке, општег образовања укључујући и медијску писменост као део образовног система, здравственог образовања и образовања у вези са заштитом животне средине, пројекте производње медијских садржаја намењених информисању наших грађана у иностранству

на српском језику, као и припадника српског народа који живи ван територије Републике Србије, као и пројекте производње медијских садржаја намењених представљању културног наслеђа и уметничког стваралаштва у земљи и иностранству.

Средства која се додељују, на расписаним конкурсима, у складу са условима и критеријумима за доделу државне помоћи у области јавног информисања не смеју допринети повећању основних средстава корисника, односно проширењу постојећих делатности, нити обједињавању медија и оснивању и/или регистрању нових учесника на тржишту.

Такође, предвиђено је да оправдани трошкови представљају трошкове настале у вези са израдом медијског садржаја а нарочито процењени бруто трошкови зарада и накнада ангажованих лица на производњи медијских садржаја, трошкови закупа простора, опреме, локације и друге неопходне материјалне и нематеријалне имовине за потребе производње медијских садржаја, трошак употребе сопствене имовине (амортизација), трошкови увођења нових технологија са циљем унапређења услуге јавног информисања (дигитализација, прилагођавање медијских садржаја особама са инвалидитетом и др.) и трошкови истраживања малог опсега која имају за циљ боље разумевање навика коришћења медија, степен медијске писмености и положаја друштвено осетљивих група у медијима. Истовремено, предвиђено је да се оправданим трошковима не сматрају трошкови штампања, трошкови дистрибуције и трошкови промоције медијског садржаја. Ако учесник на тржишту, поред израде конкретног медијског садржаја обавља и друге делатности у вези са израдом медијског садржаја или истовремено производи више медијских садржаја коришћењем или ангажовањем истих ресурса (нпр. људских, материјалних или нематеријалних), у оправдани трошак улази сразмерни удео у заједничким трошковима продукције.

Сразмерни удео у заједничким трошковима обрачунава се на основу тржишне цене употребе ресурса или на други пригодан начин којим се омогућава израчунавање удела у заједничким трошковима, а подносилац може са истим пројектом конкурисати на више конкурса различитих органа јавне власти, који су расписани у истој календарској години, при чему исти пројекат може бити суфинансиран највише два пута и то у износу који не прелази 80% оправданих трошкова за реализацију пројекта, односно 50% оправданих трошкова за телевизије. Учесник конкурса којем су за реализацију пројекта већ одобрена средства од два органа јавне власти обавештава друге органе на чијим је конкурсима учествовао са истим пројектом да је пројекат два пута суфинансиран у складу са Законом о јавном информисању и медијима и да одустаје од учешћа на конкурс.

Критеријуми на основу којих се оцењују пројекти пријављени на конкурс су:

- 1) мера у којој су предложене пројектне активности подесне да остваре јавни интерес у области јавног информисања, у складу са чланом 15. Закона о јавном информисању и медијима и
- 2) мера у којој се медиј путем кога ће бити реализован пројекат придржава професионалних и етичких стандарда.

Посебно се оцењује релевантност и изводљивост пројекта, праћење реализације пројекта, капацитети предлагача пројекта, доступност садржаја циљној групи, буџет и оправданост трошкова.

Предлогом правилника предвиђена је обавеза корисника да приликом пријаве за пројектно суфинансирање достави попуњени Образац пријаве за суфинансирање пројекта у области јавног информисања који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део а који садржи податке о називу и величини подносиоца пројекта, опис пројекта (датум почетка и краја пројекта, тема, сврха, циљна група, формат), територију и период реализације пројекта, буџет пројекта, са спецификацијом прихода и расхода, износ средстава за који се аплицира и др.

Такође, предвиђено је да орган који расписује конкурс има обавезу да објави ранг листу пројекта, предлог расподеле средстава и записник о раду комисије и одлучивању на својој веб презентацији и на веб порталу Јединственог информационог система. Поред тога одлука о расподели средстава коју доноси руководилац органа који је расписао конкурс доставља се, без одлагања, сваком учеснику конкурса, у електронској форми, без одлагања најкасније у року од 90 дана од дана закључења конкурса.

Учесници конкурса који су добили средства, достављају извештај о реализацији пројекта органу који је доделио средства, у форми наративног и финансијског извештаја, а у складу са законом и закљученим уговором. Кориснику средстава који не достави у року и у прописаној форми наративни и финансијски извештај о реализацији пројекта, орган који додељује средства упућује захтев за повраћај средстава.

Постојање државне помоћи

Узимајући у обзир да је предмет пријаве додела средстава ради суфинансирања пројекта за остваривање јавног интереса у области јавног информисања, Комисија је испитивала да ли наведена мера представља државну помоћ у смислу члана 3. став 1. Закона, којим је дефинисано да је државна помоћ сваки стварни или потенцијални јавни расход или умањено остварење јавног прихода коју додељује давалац државне помоћи у било ком облику, којом се одређени учесник на тржишту ставља у повољнији положај у односу на конкуренте или се даје предност производњи одређене робе и/или услуга, којом се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту и утиче на трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније.

Дакле, да би нека мера представљала државну помоћ потребно је да кумулативно буду испуњени сви наведени услови из члана 3. став 1. Закона.

Упутством о начину за оцењивање да ли трансакција садржи државну помоћ („Службени гласник РС“, број 34/23 – у даљем тексту: Упутство) је ближе уређен начин на који Комисија оцењује да ли мера (трансакција) коју спроводи надлежни орган Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима садржи државну помоћ. У складу са тачком 3. Упутства

неопходно је да мера обухвата следеће кумулативне и међусобно условљене елементе да би трансакција садржала државну помоћ: (1) постојање учесника на тржишту; (2) стварни или потенцијални јавни расход или умањењено остварење јавног прихода (приписивост мере држави и њено финансирање јавним средствима); (3) стављање одређеног учесника на тржишту у повољнији положај у односу на конкуренте или давање предности производњи одређене робе и/или услуге (предност и селективност); (4) постојање опасности од нарушавања конкуренције на тржишту и утицаја на трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније.

С тим у вези, Комисија је приступила идентификацији да ли мера садржи све наведене елементе.

- Учесник на тржишту

С обзиром на то да су средства намењена потенцијалним корисницима активним на тржишту производње медијског садржаја за телевизијске и штампане медије, радио, интернет медије и новинске агенције, а полазећи од тачке 6. Упутства, где је учесник на тржишту свако правно или физичко лице које обавља економску делатност без обзира на његову правну форму (облик организовања), начин финансирања и власничку структуру (принцип неутралности), Комисија је утврдила да се корисници из Предлога правилника могу сматрати учесницима на тржишту.

- Приписивост мере држави и њено финансирање јавним средствима

Додела јавних средстава врши се на основу Предлога правилника у облику субвенције ради суфинансирања пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања и обезбеђују се у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. С обзиром на наведено Комисија сматра да мера обухвата финансирање јавним средствима и да се може приписати држави јер јавни органи директно додељују средства буџета изабраним корисницима.

- Предност и селективност

Узимајући у обзир да се, на основу Предлога уредбе, бесповратна средства додељују одређеним корисницима, наведена мера омогућава изабраним корисницима као учесницима на тржишту остваривање економске користи коју не би могли да остваре у уобичајеним тржишним околностима, чиме им се даје предност у односу на друге учеснике на тржишту. Имајући у виду да се средства додељују само одређеним корисницима, те да се они на тај начин стављају у повољнији положај у односу на конкуренте, Комисија је утврдила да је мера селективна.

- Утицај на трговину и конкуренцију

Имајући у виду да се средства додељују само одређеним корисницима, у либерализованом сектору у којем постоји конкуренција на тржишту, те да корисници на тај начин стичу повољније услове у односу на друге учеснике на тржишту, Комисија је утврдила да се на

такав начин, може нарушити односно да постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту. С обзиром на то да се медијска садржина настала као резултат добијених подстицаја може дистрибуирати односно чинити доступним и ван Републике Србије као релевантног географског тржишта, Комисија претпоставља да иста може утицати на трговину са земљама чланицама Европске уније.

Имајући у виду претходно, Предлог правилника је пропис који уређује доделу средстава из буџета Републике Србије одређеним учесницима на тржишту чиме се они стављају у повољнији економски положај у односу на конкуренте, што може довести до нарушавања конкуренције и истовремено утиче на трговину са земљама чланицама Европске уније. Наведено јасно указује да Предлог правилника представља пропис на основу којег се додељује државна помоћ корисницима који нису унапред одређени, односно да представља шему државне помоћи како је то одређено чланом 3. став 2. Закона, којим је дефинисано да је шема државне помоћи скуп свих прописа који представљају основ за доделу државне помоћи корисницима који нису унапред одређени (познати), односно нацрта, или предлога прописа, који ће по доношењу представљати основ за доделу државне помоћи корисницима који нису унапред одређени (познати).

Оцена усклађености

Узимајући у обзир да се Предлогом правилника ближе уређује суфинансирање пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања, Комисија сматра да се у конкретном случају ради о државној помоћи у области јавног информисања, која може бити усклађена уколико су испуњени сви услови и критеријуми за доделу садржани у Уредби о условима и критеријумима усклађености државне помоћи у области јавног информисања („Службени гласник РС“, бр. 9/22 и 32/23, у даљем тексту: Уредба).

Узимајући у обзир да је Предлогом правилника предвиђено да лица која се налазе у поступку повраћаја државне или *de minimis* помоћи, као и лица која су била у тешкоћама у смислу прописа о контроли државне помоћи немају право учешћа на конкурс, Комисија је мишљења да је наведено у складу са чланом 3. став 2. Уредбе.

Предлогом правилника прописани су критеријуми за оцену пројекта са становишта подобности пројектне активности да оствари јавни интерес у области јавног информисања предвиђеног чланом 15. Закона о јавном информисању и медијима што је у складу са чланом 13. став 1. тачка 1) Уредбе.

Такође, како је предвиђена обавеза за учеснике на конкурсима да доставе изјаву да пројекат не би могао бити реализован без доделе државне помоћи, односно да пројекат не би могао бити реализован другим инструментом државне помоћи осим путем субвенција (бесповратних средстава) и како је чланом 16. став 1. тачка 4) Закона о јавном информисању и медијима, прописано да се јавни интерес у области јавног информисања остварује суфинансирањем пројеката у области јавног информисања оцењено је да постоји потреба за интервенцијом државе, односно да остваривање јавног интереса у области јавног информисања не би могао да се оствари без доделе државне помоћи и да је мера државне помоћи примерена у складу са чланом 13. став 1. тач. 2) и 4) Уредбе.

С обзиром на то да је Предлогом правилника прописана обавеза корисника да приликом пријаве за пројектно суфинансирање на прописаном обрасцу достави податке о називу и величини подносиоца пројекта, опису пројекта (датум почетка и краја пројекта, тема, сврха, циљна група, формат), податке о територији и периоду реализације пројекта, буџету пројекта, са спецификацијом прихода и расхода, износу средстава за који се аплицира и др, Комисија сматра да су испуњени услови прописани чланом 13. став 1. тачка 5) и чланом 14. Уредбе, односно да предвиђена државна помоћ у области јавног информисања има ефекат подстицаја.

Предлогом правилника је прописано да орган који је расписао конкурс доставља скенирано решење сваком учеснику конкурса у електронској форми и објављује га на свом веб-сајту, што је у складу са чланом 13. став 1. тачка 6) Уредбе којим је прописана обавеза транспарентности државне помоћи, односно да подаци о државној помоћи морају бити доступни јавности. У вези са наведеним Комисија подсећа да би требало предвидети обавезу даваоца да, у складу са чланом 21. став 1. Уредбе, на својој интернет страници објављује информације о додељеној државној помоћи, правном основу за доделу, називу корисника државне помоћи, облику и износу додељене државне помоћи, у складу са Законом о контроли државне помоћи и подзаконским актима.

Сходно достављеном Предлогу правилника, учесници на конкурс за производњу медијских садржаја у штампаном и дигиталном формату могу бити микро мала и средња правна лица и предузетници. Такође, предвиђено је да државна помоћ за финансирање производње медијских садржаја у области јавног информисања не сме допринети повећању основних средстава корисника, односно проширењу постојећих делатности, нити обједињавању медија и оснивању и/или регистровању нових учесника на тржишту. Наведени услови конкурса су усклађени са чланом 13. ст. 3. и 4. Уредбе.

У погледу оправданих трошкова, који представљају трошкове настале у вези са израдом медијског садржаја (процењени бруто трошкови зарада и накнада ангажованих лица на производњи медијских садржаја, трошкови закупа простора, опреме, локације и друге неопходне материјалне и нематеријалне имовине за потребе производње медијских садржаја, трошак употребе сопствене имовине (амортизација), трошкови увођења нових технологија са циљем унапређења услуге јавног информисања (дигитализација, прилагођавање медијских садржаја особама са инвалидитетом и др.) и трошкови истраживања малог опсега која имају за циљ боље разумевање навика коришћења медија, степен медијске писмености и положаја друштвено осетљивих група у медијима), Комисија оцењује да су исти у потпуности у складу са чланом 15. став 1. Уредбе. Такође, од значаја за оцену је чињеница да је Предлогом правилника предвиђено да ако учесник на тржишту, поред израде конкретног медијског садржаја обавља и друге делатности у вези са израдом медијског садржаја или истовремено производи више медијских садржаја коришћењем или ангажовањем истих ресурса (нпр. људских, материјалних или нематеријалних), у оправдани трошак улази сразмерни удео у заједничким трошковима продукције. Такође, предвиђено је и да се сразмерни удео у заједничким трошковима обрачунава на основу тржишне цене употребе ресурса или на други пригодан начин којим се омогућава израчунавање удела у заједничким трошковима, као и да се оправданим трошковима не сматрају трошкови

штампања, трошкови дистрибуције и трошкови промоције. Узимајући у обзир све наведено, Комисија сматра да су испуњени услови из члана 15. ст. 2-4. Уредбе.

Предлогом правилника предвиђено је да учесник конкурса може поднети захтев за суфинансирање пројекта у износу који не прелази 80% оправданих трошкова предложеног пројекта, а највише до износа утврђеног конкурсом, док учесник конкурса за производњу медијских садржаја за телевизије може поднети захтев за суфинансирање пројекта у износу који не прелази 50% оправданих трошкова производње медијских садржаја, а највише до износа утврђеног конкурсом. Такође је могуће у изузетним случајевима када за телевизијске пројекти није предвиђена комерцијална експлоатација могуће је доделити износ који не прелази 80% оправданих трошкова. Наведени интензитети државне помоћи су у складу са чланом 17. Уредбе, што значи да је државна помоћ пропорционална (сведена на минимум) у смислу члана 13. став 1. тачка 3). Уредбе. Од значаја за оцену Комисије је и то што је предвиђено да давалац од корисника прибавља изјаву о томе да ли је у текућој години, са истим пројектом, већ користио средства намењена пројектном суфинансирању у области јавног информисања на републичком, покрајинском или локалном нивоу, као и то што је Правилником прописано да један учесник конкурса може конкурисати само са једним пројектом по медију. Наведеним условима испуњена је обавеза одређена чланом 7. Закона, односно чланом 20. Уредбе којима је прописана кумулација државне помоћи.

Учесници конкурса који су добили средства, достављају извештај о реализацији пројекта органу који је доделио средства, у форми наративног и финансијског извештаја, а у складу са законом и закљученим уговором. Кориснику средстава који не достави у року и у прописаној форми наративни и финансијски извештај о реализацији пројекта, орган који додељује средства упућује захтев за повраћај средстава. Узимајући у обзир наведено Комисија сматра да је развијен механизам праћења и извештавања о додељеној државној помоћи, те да на овај начин давалац врши контролу трошења јавних средстава и коришћења тих средстава за доделу државне помоћи у области јавног информисања, и врши надзор да ли корисник државне помоћи троши средства у предвиђеном износу и за намену за коју су му та средства додељена, као и то да ли је корисник државне помоћи испунио своју обавезу због које су му средства и додељена и која је била предвиђена као услов за доделу државне помоћи, што је у складу са чланом 20. став 4. као и чланом 21. став 2. Уредбе.

Најзад, Предлогом правилника је предвиђено да се средства која се додељују за пројекте организовања и учешћа на стручним, научним и пригодним скуповима, као и унапређивања професионалних и етичких стандарда у области јавног информисања, а такође и појединачна давања додељују у складу са прописима којима се уређују правила за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћ). Комисија подсећа даваоца да се *de minimis* помоћ, у складу са чланом 8. став 2. Закона и чланом 2. став 2. Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) не пријављује Комисији већ одлуку о оправданости доделе доноси давалац. С тим у вези, Комисија указује на неопходност поштовања Уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) приликом доделе *de minimis* помоћи, а нарочито у погледу обавеза даваоца из члана 11. те уредбе.

Имајући у виду да су одредбе Предлога правилника усаглашене са Уредбом, Савет Комисије је мишљења да **Предлог правилника представља усклађену шему државне помоћи у области јавног информисања.**

**ЗАМЕНИК
ПРЕДСЕДНИКА КОМИСИЈЕ**

Љиљана Благојевић, с.р.

Доставити:

- Министарству информисања и телекомуникација,
- архиви.